

Minder ventileren bij heetstook bespaart energie

• TEKST : TEKST: BERT VAN DER WEIJDEN, DLV BLOEMBOLLEN EN BOLBLOEMEN
• FOTO : IBC

Om geelziek te bestrijden krijgen hyacinten een heetstookbehandeling. Hierbij wordt veel geventileerd. Veel buitenlucht in combinatie met een hoge celtemperatuur geeft echter een hoog energieverbruik. Minder lucht zou kans op schade geven. Praktijkexperimenten waarbij met minder buitenlucht is geventileerd laten zien dat er niet meer schade hoeft op te treden. De heetstook van hyacinten biedt daarom mogelijkheden op energie te besparen.

In 1999 hebben enkele bedrijven het aangedurfd om bij de heetstook de hoeveelheid buitenlucht te verminderen. Nadat de bollen goed droog waren, werd de hoeveelheid buitenlucht teruggebracht naar 80 m³ /m³ bollen per uur, de helft van het oorspronkelijke advies. Op de deelnemende bedrijven werd in gaasbakken en in palletkisten heetgestookt. Het experiment omvatte 11 cellen, waarin totaal 500 m³ bollen werd heetgestookt. Drie seizoenen zijn de bollen tijdens de heetstookbehandeling heel intensief op eventuele schade gecontroleerd. Toen zijn geen bijzondere afwijkingen waargenomen, evenmin in de nateelt op het veld en de daaropvolgende broei.

Als vervolg op bovenstaande praktijkproef is vanaf 2001 op een bedrijf de ventilatie tijdens de heetstook nog verder terug gebracht naar 40 m³ buitenlucht per uur per m³ bollen. Dit is 25% van het oorspronkelijke advies. Een groot deel van de heetstookbehandeling is ook de luchtcirculatie teruggebracht van 1.000 m³ naar 500 m³ per uur per m³ bollen. Alleen tijdens de 44°C-behandeling draaiden de circulatieventilatoren op volle toeren. Ten opzichte van het oude advies moet deze vermindering van ventilatie en circulatie een energiebesparing van 75% opleveren. De proef is uitgevoerd in palletkisten

met een dubbellaagse beluchting. Dit experiment loopt nog, maar de resultaten tot nu toe zien er goed uit.

ENQUÊTE

De resultaten zijn via lezingen, artikelen en open dagen naar hyacintentelers gecommuniceerd. Telers zijn geïnteresseerd in het onderwerp. De vraag is of telers ook daadwerkelijk de ventilatie bij de heetstook verminderen en hoe de resultaten hiervan zijn als het gaat om het optreden van schade aan de bollen. Een door DLV gehouden enquête geeft hierover informatie. Zestig telers zijn telefonisch benaderd; 35 telers uit de Bloembollenstreek, 10 uit Kennemerland en 15 uit het Noordelijk Zandgebied.

MINDER VENTILATIE

Van de 60 telers hebben 39 de ventilatie de laatste drie jaar daadwerkelijk verminderd. Enkele telers waren van plan om dit komend jaar te gaan doen. De meesten konden niet precies aangeven hoeveel de ventilatie was teruggebracht omdat dit niet is gemeten. De geschatte vermindering varieerde meestal tussen de 10 en 40%. Bij de helft van deze bedrijven ligt de vermindering in ventilatie tussen de 10 en 25% en bij de andere helft tussen de 25 en 40%. Telers die in kisten heetstoken

ventileren per m³ bollen gemiddeld minder dan telers die gaasbakken gebruiken.

Telers die de ventilatie niet hadden verminderd gaven als argument angst voor schade aan de bollen. Negatieve ervaringen vanuit het verleden met het verminderen van de ventilatie werd bij geen van de telers als argument genoemd.

NIET MEER SCHADE

Bij de telers werd gemiddeld 40% van de bollen in gaasbakken en 60% in kuubskisten heetgestookt. Bij de palletkisten werd voor 60% gebruik gemaakt van het eenlaagsysteem en voor 40% van het tweelaagsysteem.

Nagegaan is of er sprake was van enige schade. De meesten gaven aan dat na vermindering van de ventilatie geen toename van schade is geconstateerd; niet aan de bollen tijdens de heetstookbehandeling en ook niet later tijdens het groeiseizoen op het veld. Eén teler gaf aan na vermindering van de ventilatie meer schade te hebben opgelopen, terwijl ook één teler aangaf juist minder schade te hebben.

Bij de bedrijven die aan de enquête deelnamen was geen verschil in heetstookschade tussen gebruik van gaasbakken of palletkisten en ook niet tussen het éénlaag- en tweelaagsysteem.